

Τζ. Ντ. Σακς : Τα κενά στην αφήγηση της Δύσης για τη Ρωσία και την Κίνα

Ο κόσμος βρίσκεται στο χείλος της πυρηνικής καταστροφής, σε μεγάλο βαθμό εξαιτίας της αποτυχίας των πολιτικών ηγετών της Δύσης να είναι ειλικρινείς όσον αφορά τις αιτίες των κλιμακούμενων παγκόσμιων συγκρούσεων.

Η αδιάκοπη δυτική αφήγηση ότι η Δύση είναι μεγαλόψυχη, ενώ η Ρωσία και η Κίνα είναι σατανικές, είναι απλοϊκή και εξαιρετικά επικίνδυνη. Είναι μια προσπάθεια χειραγώγησης της κοινής γνώμης και όχι αντιμετώπισης με μια πολύ πραγματική και πιεστική διπλωματία.

Η βασική αφήγηση της Δύσης εντάσσεται στη στρατηγική εθνικής ασφάλειας των ΗΠΑ. Η βασική ιδέα των ΗΠΑ είναι ότι η Κίνα και η Ρωσία είναι αδυσώπητοι εχθροί που «προσπαθούν να διαβρώσουν την αμερικανική ασφάλεια και ευημερία».

Οι χώρες αυτές είναι, σύμφωνα με τις ΗΠΑ, «αποφασισμένες να μετατρέψουν τις οικονομίες σε λιγότερο ελεύθερες και λιγότερο δίκαιες, να αναπτύξουν τους στρατούς τους και να ελέγχουν πληροφορίες και δεδομένα για να καταστείλουν τις κοινωνίες τους και να επεκτείνουν την επιρροή τους».

Ο πρόεδρος Τζο Μπάιντεν έχει προωθήσει αυτή την αφήγηση, δηλώνοντας ότι η μεγαλύτερη πρόκληση της εποχής μας είναι ο ανταγωνισμός με τις απολυταρχίες, οι οποίες «επιδιώκουν να προωθήσουν τη δική τους δύναμη, να εξαγουν και να επεκτείνουν την επιρροή τους σε όλο τον κόσμο και να δικαιολογήσουν τις καταπιεστικές πολιτικές και πρακτικές τους ως αποτελεσματικότερο τρόπο αντιμετώπισης των σημερινών προκλήσεων».

Η στρατηγική ασφάλειας των ΗΠΑ δεν είναι έργο ενός και μόνο προέδρου, αλλά του αμερικανικού κατεστημένου ασφαλείας, το οποίο είναι σε μεγάλο βαθμό αυτόνομο και λειτουργεί πίσω από ένα πέπλο μυστικότητας.

Η αφήγηση της Δύσης για τον πόλεμο στην Ουκρανία υποστηρίζει ότι πρόκειται για μια απρόκλητη επίθεση του Πούτιν στην προσπάθειά του να αναδημιουργήσει τη ρωσική αυτοκρατορία.

Ωστόσο, η πραγματική ιστορία ξεκινάει με την υπόσχεση της Δύσης προς τον Σοβιετικό πρόεδρο Μιχαήλ Γκορμπατσόφ ότι το ΝΑΤΟ δεν θα διευρυνθεί προς τα ανατολικά, την οποία ακολούθησαν τέσσερα κύματα διεύρυνσης του ΝΑΤΟ: το 1999, με την ενσωμάτωση τριών χωρών της Κεντρικής Ευρώπης, το 2004, με την ενσωμάτωση επτά ακόμη χωρών, μεταξύ των οποίων χώρες της Μαύρης Θάλασσας και της Βαλτικής, το 2008, με τη δέσμευση να διευρυνθεί προς την Ουκρανία και τη Γεωργία, και το 2022, με την πρόσκληση στο ΝΑΤΟ τεσσάρων ηγετών της Ασίας και του Ειρηνικού για να στοχεύσουν την Κίνα.

* Ο κ. Τζέφρι Ντ. Σακς είναι καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Columbia, διευθυντής του Κέντρου Αειφόρου Ανάπτυξης του ίδιου πανεπιστημίου και πρόεδρος του δικτύου λύσεων βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών. Έχει διατελέσει σύμβουλος τριών γενικών γραμματέων του ΟΗΕ και, τώρα, υπηρετεί ως υπέρμαχος ΣΒΑ (Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης) υπό τον γενικό γραμματέα Αντόνιο Γκουτέρες.

Ο κόσμος βρίσκεται στο χείλος της πυρηνικής καταστροφής, σε μεγάλο βαθμό εξαιτίας της αποτυχίας των πολιτικών ηγετών της Δύσης να είναι ειλικρινείς όσον αφορά τις αιτίες των κλιμακούμενων παγκόσμιων συγκρούσεων.

Ούτε τα δυτικά μέσα ενημέρωσης αναφέρουν τον ρόλο των ΗΠΑ στην ανατροπή του φιλορώσου προέδρου της Ουκρανίας Βίκτορ Γιανουκόβιτς το 2014, την αποτυχία των κυβερνήσεων της Γαλλίας και της Γερμανίας, εγγυτών της συμφωνίας του Μινσκ II, να πιέσουν την Ουκρανία να εκπληρώσει τις δεσμεύσεις της, τον τεράστιο αμερικανικό οπλισμό που στάλθηκε στην Ουκρανία κατά τη διάρκεια των κυβερνήσεων Τραμπ και Μπάιντεν στην πορεία προς τον πόλεμο, ούτε την άρνηση των ΗΠΑ να διαπραγματευτούν με τον Πούτιν για τη διεύρυνση του ΝΑΤΟ στην Ουκρανία.

Είναι καιρός να αναγνωρίσουν οι ΗΠΑ τις πραγματικές πηγές ασφαλείας: την εσωτερική κοινωνική συνοχή και την υπεύθυνη συνεργασία με τον υπόλοιπο κόσμο.

Φυσικά, το ΝΑΤΟ λέει ότι αυτά γίνονται για αμιγώς αμυντικούς λόγους, επομένως ο Πούτιν δεν πρέπει να έχει τίποτα να φοβάται. Με άλλα λόγια, ο Πούτιν δεν θα πρέπει να λάβει υπόψη του τις επιχειρήσεις της CIA στο Αφγανιστάν και στη Συρία, τον βομβαρδισμό της Σερβί-

ας από το ΝΑΤΟ το 1999, την ανατροπή του Μουαμάρ Καντάφι από το ΝΑΤΟ το 2011, την κατοχή του Αφγανιστάν από το ΝΑΤΟ επί 15 χρόνια, ούτε την «γκάφα» του Μπάιντεν που ζήτησε την απομάκρυνση του Πούτιν (η οποία φυσικά δεν ήταν καθόλου γκάφα), ούτε τον υπουργό Αμυνας των ΗΠΑ Λόιντ Οστιν που δήλωσε ότι ο πολεμικός στόχος των ΗΠΑ στην Ουκρανία είναι η αποδυνάμωση της Ρωσίας.

Στον πυρήνα όλων αυτών βρίσκεται η προσπάθεια των ΗΠΑ να παραμείνουν η ηγεμονική δύναμη του κόσμου με την αύξηση των στρατιωτικών συμμαχιών σε όλο τον κόσμο για να περιορίσουν ή να νικήσουν την Κίνα και τη Ρωσία.

Πρόκειται για μια επικίνδυνη, παρανοϊκή και ξεπερασμένη ιδέα. Οι ΗΠΑ αριθμούν μόλις το 4,2% του παγκόσμιου πληθυσμού, και σήμερα μόλις το 16% του παγκόσμιου ΑΕΠ (μετρούμενο σε διεθνείς τιμές). Στην πραγματικότητα, το συνδυασμένο ΑΕΠ του G7 είναι τώρα μικρότερο από αυτό των BRICS (Βραζιλία, Ρωσία, Ινδία, Κίνα και Νότια Αφρική), ενώ ο πληθυσμός του G7 αποτελεί μόλις το 6% του παγκόσμιου πληθυσμού σε σύγκριση με το 41% των BRICS.

Υπάρχει μόνο μία χώρα της οποίας η αυτοανακηρυγμένη φαντασίωση είναι να αποτελεί την κυρίαρχη δύναμη στον κόσμο: οι ΗΠΑ. Είναι καιρός να αναγνωρίσουν οι ΗΠΑ τις πραγματικές πηγές ασφαλείας: την εσωτερική κοινωνική συνοχή και την υπεύθυνη συνεργασία με τον υπόλοιπο κόσμο, αντί της ψευδαίσθησης της ηγεμονίας.

Με μια τέτοια αναθεωρημένη εξωτερική πολιτική, οι ΗΠΑ και οι σύμμαχοί τους θα απέφευγαν τον πόλεμο με την Κίνα και τη Ρωσία και θα επέτρεπαν στον κόσμο να διαχειριστεί τις μυριάδες περιβαλλοντικές, ενεργειακές, διατροφικές και κοινωνικές κρίσεις που αντιμετωπίζει.

Πάνω απ' όλα, σε αυτή την εποχή του ακραίου κινδύνου, οι Ευρωπαίοι ηγέτες θα πρέπει να επιδιώξουν την πραγματική πηγή της ευρωπαϊκής ασφαλείας: όχι την ηγεμονία των ΗΠΑ, αλλά τις ευρωπαϊκές ρυθμίσεις ασφαλείας που σέβονται τα νόμιμα συμφέροντα ασφαλείας όλων των ευρωπαϊκών εθνών, σίγουρα συμπεριλαμβανομένης της Ουκρανίας, αλλά και της Ρωσίας, η οποία συνεχίζει να αντιστέκεται στις διευρύνσεις του ΝΑΤΟ στη Μαύρη Θάλασσα.

Η Ευρώπη θα πρέπει να αναλογιστεί το γεγονός ότι η μη διεύρυνση του ΝΑΤΟ και η εφαρμογή των συμφωνιών του Μινσκ II θα είχαν αποτρέψει αυτόν τον φοβερό πόλεμο στην Ουκρανία. Σε αυτό το στάδιο, η διπλωματία και όχι η στρατιωτική κλιμάκωση είναι ο πραγματικός δρόμος για την ευρωπαϊκή και παγκόσμια ασφάλεια.